

Pozměňovací návrh k návrhu poslanců Mariana Jurečky, Jana Bartoška a Petra Kudely na vydání zákona, kterým se mění zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv) (sněmovní tisk 699)

1. V § 2 odst. 1 se písmeno k) zrušuje.

Dosavadní písmena l) až n) se označují jako písmena k) až m).

2. V § 2 odst. 1 písm. n) se na konci věty doplňují slova „, ,jestliže taková právnická osoba byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a nemá průmyslovou nebo obchodní povahu,“.

3. V § 2 odst. 1 se na konci písmene n) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno o), které zní:

„ústav, nadace, nadační fond a obecně prospěšná společnost, která v rozpočtovém roce obdrží, použije, spravuje nebo hospodaří s finančními prostředky z veřejných rozpočtů v celkové výši přesahující 2 mil. Kč.“.

4. § 3 odst. 2 písm. h) nově zní: „smlouvu uzavřenou právnickou osobou založenou za podnikatelským účelem, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby,“.

5. V § 3 odst. 2 se na konci písmene l) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno m), které zní: „smlouvu uzavřenou osobou uvedenou v § 2 odst. 1 písm. n) s jinou smluvní stranou než je osoba uvedená v § 2 odst. 1, a která nesouvisí s použitím finančních prostředků z veřejných rozpočtů.“.

Odůvodnění:

Jak vyplývá ze stanoviska ÚOHS č.j. ÚOHS-12694/2016 z 29. března 2016 (dále jen „stanovisko ÚOHS“), bude v důsledku zákona o registru smluv řada subjektů, na které je dle zákona o ochraně hospodářské soutěže nahlíženo jako na soutěžitele, v důsledku povinnosti zveřejňovat uzavřené soukromoprávní smlouvy (včetně např. smluv o smlouvách budoucích) zjevně znevýhodněna v hospodářské soutěži oproti jiným soutěžitelům, kteří takovou povinnost nemají. V tomto ohledu nebude možno zákon o registru smluv vykládat konformně se zákonnými pravidly fungování hospodářské soutěže, resp. s vysokou pravděpodobností může dojít k rozporu s ústavními principy právního řádu České republiky, potažmo základními principy fungování Evropské unie.

Zákon v současné podobě představuje pro právnické osoby uvedené v § 2 odst. 1 písm. n) do budoucna značnou administrativní zátěž, která však nebude nijak finančně kompenzována a nutně se promítne do výsledků jejich hospodaření a tím také do hospodaření jejich majoritních vlastníků – státu a územně samosprávných celků. Je třeba vzít v úvahu, že zátěž nespočívá v pouhém fyzickém zveřejnění smluv, ale zejména v zavedení interního elektronického oběhu dokumentů a intenzivním využívání právních služeb.

Podnikatelské právnické osoby by měly mít pro své podnikání rovné podmínky bez ohledu na to, kým jsou majoritně vlastněny. Povinnost zveřejňovat smlouvy pro určitou skupinu

podnikatelů je diskriminační a může vést k tomu, že obce, kraje i stát budou tlačeny k nevýhodnému prodeji svých majetkových podílů či budou odrazeny od majetkového vstupu do právnických osob.

Jak se uvádí ve stanovisku ÚOHS, zákon o registru smluv by měl transparentně rozlišovat mezi soutěžiteli a jejich podnikatelskou činností, jež je regulována tržními principy a normami veřejného soutěžního práva, a subjekty vykonávajícími veřejnou moc, jejichž hospodaření není ohroženo podnikatelským rizikem, avšak je saturováno z veřejných rozpočtů.

Pozměňovací návrh zmírňuje negativní dopad zákona o registru smluv na podnikající právnické osoby majoritně vlastněné státem nebo územně samosprávným celkem, tím také zprostředkovaně na veřejné rozpočty a ve smyslu stanoviska ÚOHS také na hospodářskou soutěž.

Obecně pozměňovací návrh také cílí na to, aby byl odstraněn rozdílný přístup k dotčeným subjektům v oblasti podnikatelských entit, kdy k rozdílnosti dochází v podstatě jen na podkladě právní formy a aby docházelo ke zveřejňování smluv v případech, ve kterých se nakládá s finančními prostředky z veřejných zdrojů.

K bodu 1: Vyjmutí národního podniku ze zákona o registru smluv bez dalšího, tak jak novela zákona o registru smluv navrhuje, způsobuje nerovné zacházení, i zásah do vlastnického práva státního podniku, když k vyjmutí dochází v podstatě jen s ohledem na označení právní formy, byť vlastník je stejný. Tímto návrhem se tedy navrhuje, aby státní podnik stejně jako národní podnik byl od povinnosti uveřejňovat dokumenty definované tímto zákonem oprostěn.

K bodu 2: Tento návrh omezuje okruh povinných osob vlastněných státem nebo územně samosprávnými celky na ty osoby, které byly založeny či zřízeny za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a nemají průmyslovou nebo obchodní povahu a tedy jsou veřejnými zadavateli ve smyslu současného zákona o veřejných zakázkách i zákona o zadávání veřejných zakázek schváleného Poslaneckou sněmovnou.

K bodu 3: V zájmu zvýšení transparentnosti a kontroly nakládání s veřejnými prostředky se navrhuje, aby povinnost uveřejňovat smlouvy v registru smluv měly rovněž nestátní neziskové organizace (ústav, nadace, nadační fond a obecně prospěšná společnost), pokud získají dotace, příspěvek či jinou formu finanční podpory ze státního rozpočtu nebo rozpočtu územně samosprávného celku. Jen v roce 2014 vynaložil státní rozpočet na neinvestiční transfery nestátním neziskovým organizacím 13,34 mld. Kč. Další stovky milionů byly vynaloženy na transfery uvedeným právnickým osobám z rozpočtů územních samosprávných celků.

Tento pozměňovací návrh proto zpřesňuje definici povinně zveřejňované smlouvy tak, aby se týkala subjektů, které s prostředky z veřejných rozpočtů nakládají, tzn., že je v daném rozpočtovém roce obdrží či použijí nebo s nimi budou hospodařit či je spravovat.

Znění pozměňovacího návrhu je zároveň formulováno tak, aby subjekt, který si je vědom toho, že v rozpočtovém roce již používá prostředky z veřejných rozpočtů nebo je obdrží v následujícím rozpočtovém roce a bude tak s nimi hospodařit nebo je spravovat, též v tomto příslušném rozpočtovém roce povinně zveřejňoval své smlouvy, definované v tomto návrhu zákona jako povinně zveřejňované smlouvy.

Z důvodu omezení administrativní náročnosti se navrhuje limitovat vznik povinnosti zveřejňovat smlouvy částkou ve výši 2 milionů Kč. Tato hranice reflektuje skutečnost, že podle

Centrální evidence dotací z rozpočtu (IS CEDR) činila v letech 1999 – 2015 výše dotace čerpané ze státního rozpočtu v průměru na příjemce s právní formou spolku, nadace, nadačního fondu, ústavu nebo obecně prospěšné společnosti činila cca 1,5 milionu Kč. Díky zavedení uvedeného limitu tak nebudou administrativně zatěžovány zejména menší nevládní organizace.

K bodu 4: Návrh směřuje k vynětí z povinnosti zveřejňovat ty smlouvy, které uzavřela podnikatelská právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek většinu. Návrh doplňuje pozměňovací návrh na vyjmutí národního podniku, se stejným úmyslem zamezit ohrožení uvedeného podnikatelského subjektu v konkurenčním prostředí.

K bodu 5: Tímto návrhem se zamýšlí doplnit omezení povinnosti zveřejňovat smlouvy pouze na případy smluv, které právnické osoby s většinovou majetkovou účastí státu nebo územního samosprávného celku ve smyslu návrhu uzavřely s jiným povinným subjektem podle zákona o registru smluv a nesouvisí s finančními prostředky z veřejných rozpočtů.

Úplné znění dotčených ustanovení ve zkrácené podobě:

§ 2

Uveřejňované dokumenty

(1) Prostřednictvím registru smluv se povinně uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jakož i smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, jejíž stranou je

- a) Česká republika,
- b) územní samosprávný celek, včetně městské části nebo městského obvodu územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy,
- c) státní příspěvková organizace,
- d) státní fond,
- e) veřejná výzkumná instituce nebo veřejná vysoká škola,
- f) dobrovolný svazek obcí,
- g) regionální rada regionu soudržnosti,
- h) příspěvková organizace územního samosprávného celku,
- i) ústav založený státem nebo územním samosprávným celkem,
- j) obecně prospěšná společnost založená státem nebo územním samosprávným celkem,
- ~~k) státní podnik nebo národní podnik,~~
- l) zdravotní pojišťovna,

m) Český rozhlas nebo Česká televize, nebo

n) právnická osoba, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby, **jestliže taková právnická osoba byla založena či zřízena za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu a nemá průmyslovou nebo obchodní povahu,**

o) ústav, nadace, nadační fond a obecně prospěšná společnost, která v rozpočtovém roce obdrží, použije, spravuje nebo hospodaří s finančními prostředky z veřejných rozpočtů v celkové výši přesahující 2 mil. Kč.

(2) Odstavec 1 se nevztahuje na právnickou osobu založenou podle jiného než českého práva, která působí převážně mimo území České republiky.

§ 3

Výjimky z povinnosti uveřejnění

(1) Prostřednictvím registru smluv se neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.

(2) Povinnost uveřejnit prostřednictvím registru smluv se nevztahuje na

a) smlouvu vzniklou v rámci právního jednání s fyzickou osobou, která jedná mimo rámec své podnikatelské činnosti; to neplatí, jde-li o převod vlastnického práva osoby uvedené v § 2 odst. 1 k hmotné nemovité věci,

b) technickou předlohu, návod, výkres, projektovou dokumentaci, model, způsob výpočtu jednotkových cen, vzor a výpočet,

c) smlouvu, která se týká činnosti zpravodajských služeb a Generální inspekce bezpečnostních sborů nebo činnosti orgánů činných v trestním řízení při předcházení trestné činnosti, vyhledávání nebo odhalování trestné činnosti nebo stíhání trestných činů nebo zajišťování bezpečnosti nebo obrany České republiky,

d) smlouvu, jejíž plnění je prováděno převážně mimo území České republiky,

e) smlouvu uzavřenou adhezním způsobem, jejíž smluvní stranou je právnická osoba uvedená v § 2 odst. 1 písm. e), k), l) nebo n), s výjimkou smluv uzavřených na základě zadávacího řízení podle zákona o veřejných zakázkách,

f) smlouvy, objednávky a faktury, které se týkají činnosti orgánů, jejich členů a organizačních složek státu uvedených v § 8 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), a činnosti správců jejich kapitol,

g) smlouvu uzavřenou na komoditní burze, na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu, v dražbě nebo v aukci anebo jiným obdobným postupem, s nímž je spojen zvláštní způsob přechodu nebo převodu vlastnického práva,

~~h) smlouvu, jejíž alespoň jednou smluvní stranou je akciová společnost, jejíž cenné papíry byly přijaty k obchodování na regulovaném trhu nebo evropském regulovaném trhu, jde-li o akciovou společnost, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby, smlouvu uzavřenou právnickou osobou založenou za podnikatelským účelem, v níž má stát nebo územní samosprávný celek sám nebo s jinými územními samosprávnými celky většinovou majetkovou účast, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby,~~

i) smlouvu, jestliže výše hodnoty jejího předmětu je 50 000 Kč bez daně z přidané hodnoty nebo nižší,

j) smlouvu, která je uzavřena s autorem nebo výkonným umělcem v souvislosti s autorským dílem nebo uměleckým výkonem,

k) smlouvu o poskytování a úhradě zdravotních služeb hrazených z veřejného zdravotního pojištění a smlouvu o úhradě léčivých přípravků obsahujících očkovací látky pro pravidelná očkování podle antigenního složení očkovacích látek stanoveného Ministerstvem zdravotnictví podle zákona o ochraně veřejného zdraví, které jsou uveřejňovány podle zákona o veřejném zdravotním pojištění,

l) smlouvu, jejíž alespoň jednou smluvní stranou je obec, která nevykonává rozšířenou působnost, příspěvková organizace touto obcí zřízená nebo právnická osoba, v níž má taková obec sama nebo s jinými takovými obcemi většinovou účast, ,

m) smlouvu uzavřenou osobou uvedenou v § 2 odst. 1 písm. n) s jinou smluvní stranou než je osoba uvedená v § 2 odst. 1, a která nesouvisí s použitím finančních prostředků z veřejných rozpočtů.